

Szanowny Pan
Jacek Welter

Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

ul. Kościuszki 46
40-048 Katowice
tel. 32 205 38 80

spes@spes.org.pl
www.dla-dzieci.spes.org.pl

OPP.14574.DOK.3490.19.ES

Katowice, dnia 23.05.2019 r.

Dotyczy: zmiany przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności osób w wieku do 16 roku życia, Wasze pismo z dnia 2019-05-07 znak BON-IV.5234.21.2019.EW

Szanowny Panie Dyrektorze,

W nawiązaniu do prowadzonej korespondencji (nasze pismo z dnia 2019-04-04, Wasze pismo z dnia 2019-05-07, znak BON-IV.5234.21.2019.EW), w związku ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, iż obecnie nie przewiduje prac legislacyjnych dotyczących Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia w zgłaszanym przez nas zakresie, ponownie zwracamy uwagę na konieczność zmiany, gdyż Rozporządzenie zostało wydane z przekroczeniem upoważnienia ustawowego.

Biorąc pod uwagę treść pisma z dnia 2019-05-07, odnosimy wrażenie iż doszło do nieporozumienia jak chodzi o istotę przedstawionego przez nas postulatu nowelizacji w/w Rozporządzenia. Propozycja przedstawiona w piśmie z dnia 2019-04-04 nie dotyczy wprowadzenia do § 2 Rozporządzenia kolejnego stanu chorobowego w postaci centralnego zaburzenia przetwarzania słuchowego, lecz wprowadzenia zapisu, który spowoduje, iż katalog stanów chorobowych nie będzie mógł być traktowany jako katalog zamknięty.

Aby wyeliminować wadliwy stan prawny - wystarczy w § 2 ust. 1 Rozporządzenia w pierwszym zdaniu dodać sformułowanie „w szczególności” – i miałby on wówczas brzmienie:

§ 2

1. Do stanów chorobowych, które uzasadniają konieczność stałej opieki lub pomocy dziecku, należą **w szczególności**:

Nr konta:

80 1240 2959 1111 0010 2904 3289

KRS 00000 14574

(...)

Wobec treści przedłożonego przez SPES wyroku błędne jest stanowisko Biura Pełnomocnika Rządu, iż dokonanie w postępowaniu orzeczniczym rozstrzygnięcia w zakresie wydania orzeczenia o niepełnosprawności następuje zgodnie z przepisami. Zwracamy uwagę, iż jeden z przepisów brany pod uwagę w postępowaniu orzeczniczym został wydany z przekroczeniem delegacji ustawowej w zakresie stosowania zawężonego katalogu stanów chorobowych wymienionych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Oczywistym jest, iż sama choroba nie stanowi o niepełnosprawności dziecka (w prowadzonej dotychczas korespondencji nigdy nie prezentowaliśmy odmiennego poglądu) i zgodzić się należy ze stanowiskiem Ministerstwa, zgodnie z którym podstawą orzekania jest ustawowa definicja niepełnosprawności. Niestety, nasze doświadczenie pokazuje, że praktyka orzecznicza jest odmienna i katalog stanów chorobowych wskazanych w § 2 Rozporządzenia traktowany jest jako katalog zamknięty.

Stale zgłaszają się do nas rodzice, których wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dziecka są rozpatrywane odmownie, ze względu na – wskazywany przez zespoły orzekające – brak określonego stanu chorobowego w wykazie zamieszczonym w Rozporządzeniu. Problem tkwi w tym, że orzekania o niepełnosprawności dokonuje się na podstawie przepisów Rozporządzenia – aktu prawnego, w którym nie sposób ująć wszystkich stanów chorobowych i ich konsekwencji dla konkretnego dziecka. Z naszego doświadczenia wynika, że nawet biegli sądowi często stwierdzają, że wprowadzie w rozumieniu ustawy, czyli aktu prawnego nadrzędnego, dziecko spełnia przesłanki do zaliczenia go do osób niepełnosprawnych (lub przesłanki do uzyskania określonego wskazania), jednak odmawiają zaliczenia do osób niepełnosprawnych (lub ustalenia określonego wskazania) z uwagi na treść Rozporządzenia zawierającego – w ich przekonaniu - pełny i zamknięty wykaz stanów chorobowych będących podstawą orzekania.

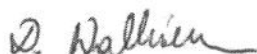
W naszym przekonaniu jest to rozumowanie błędne i niezgodne z wolą ustawodawcy. Kluczowe znaczenie mają bowiem przepisy ustawy definiujące niepełnosprawność jako wynik stanu chorobowego powodujące konieczność zapewnienia dziecku opieki i pomocy, w stopniu przewyższającym wsparcie potrzebne dziecku w danym wieku. Natomiast nie jest też możliwe, zwłaszcza przy obecnym tempie rozwoju medycyny, tworzenie zamkniętych katalogów stanów chorobowych uzasadniających wydanie orzeczenia. Oznacza to konieczność zindywidualizowanej oceny orzeczniczej każdej sytuacji i posługiwanie się istniejącym katalogiem jedynie jako wskazówką do orzekania. Nasze przekonanie jest coraz częściej potwierdzane przez uzyskiwane przez nas przełomowe orzeczenia sądowe.

Ponownie wskazujemy, iż powyższa propozycja nowelizacji Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia, nie wymaga tworzenia *ad hoc* rozbudowanej, systemowej regulacji w przedmiocie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia, natomiast do czasu wejścia w życie nowego systemu

orzekania o niepełnosprawności oraz niezdolności do pracy, usunie wadę prawną Rozporządzenia.

Brak działań mających na celu nowelizację Rozporządzenia w związku treścią wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 18 marca 2016 roku, sygn. akt: X 1Ua 94/15 jest de facto akceptacją wadliwego stanu prawnego. Biorąc pod uwagę informację, że planowane zmiany w systemie orzekania o niepełnosprawności będą podlegały szerokim konsultacjom społecznym i wieloetapowemu wdrożeniu, niedopuszczalne jest utrzymywanie wadliwego stanu prawnego przez tak długi okres czasu.

Z poważaniem

Dobrosława Walkiewicz
Koordynator Programów